

Om företagsetableringar i elbristens spår

Jag vill börja med att tacka Christer för frågan som berör något viktigt och essentiellt för Växjö fortsatta tillväxt. Grunden för Sveriges ekonomiska framgång är dels skogen, en stark industri och inte minst pålitlig elförsörjning. Vi har under det senaste året sett hur stora betydelsefulla företags produktion och nyinvesteringar hållits tillbaka på grund bland annat elbrist och höga elpriser. Det är djupt oroväckande och visar att bristen på el riskerar ge både produktionsbortfall, stälpta investeringar och företagsetableringar. Växjöregionen är ett av Sveriges största IT-kluster och tillika betydande region för skogsindustri och industriell export. Tre branscher som är starkt beroende av god elförsörjning. Det gör att elförsörjningen har varit och är en högt prioriterade fråga lokalt. Utan god elförsörjning äventyras både tillväxt och jobb, det vill säga basen för finansieringen av vår gemensamma välfärd.

Växjö kan glädjas åt att vi har en stabil och hållbar energiförsörjning som är 100 procent fossilfri. Vi har kommit långt i den gröna omställningen och är en förebild i att använda förnybara råvaror i både el- och bostadsproduktion där skogen är en viktig gemensam nämnare. Svenskt skogsbruk bidrar varje år med en klimatnytta som är nästan dubbelt så stor som Sveriges utsläpp och står för 10 procent av vår totala varuexport. Det ger oss stora möjligheter att visa vägen för ett modernt och tillväxtvänligt klimatarbete. Även om Växjö kommit längre än många andra kommuner i Sverige, så kvarstår utmaningar när det gäller att säkra energiförsörjningen för morgondagens invånare och företagare. Låt mig vidareutveckla detta när jag kommer till din fråga om:

”Hur säkerställer Växjö kommun att finns eltillgång som gör att företag har råd och möjlighet att bli kvar och nyetablera sig i Växjö?”

Elektricitetens betydelse för samhällsutvecklingen och för Sveriges utveckling till en modern nation kan inte överskattas. Stora ansträngningar har också gjorts för att elektrifiera landet vilket också ledde till att Sverige blev ett av världens första allmänt elektrifierade länder och parallellt utvecklades till ett av världens länder med högst levnadsstandard.

Växjö har visat vägen framåt genom att satsa på en egen tryggad lokal värmeförsörjning genom en tidig fjärrvärmeetablering som även innefattade lokal elproduktion. Med fortsatt tydliga och vägledande mål fortsatte Växjö att visa vägen genom att redan 1996 sätta upp målet om att bli en fossilbränslefri kommun 2030. Med siktet inställt på att bli fossilbränslefria i kommunens egna verksamheter 2020. Genom handlingsplaner, åtgärder och riktade satsningar som investeringen i Sandvik 3 kunde vår lokala värme- och elproduktion nå ägarmålet och bli fossilfria 2020.

Detta system har visat sig robust och ha tillräckligt med kapacitet för att kunna upprätthålla en fossilfri och förnybar lokal värme- och elproduktion under kalla vinterveckor. Växjö har genom sin lokala kraftvärme säkerställt grunden för en tryggad hållbar energiförsörjning med prisvärda och efterfrågade energileveranser av hög kvalitet med hög driftsäkerhet.

Näringslivet ser ett nationellt behov av ökad elektrifiering. Endast inom svensk stålframställning finns investeringsplaner för att klara sin konkurrenskraft genom att

från 2027 ställa om till ökad elektrifiering motsvarande ytterligare 70 TWh årligen. Detta kan jämföras med den svenska elanvändningen i dag om 140 TWh årligen. Andra samhällssektorer, exempelvis transportsektorn, ser också behov av ökad elektrifiering. Marknadens bedömning gällande kapaciteten för el indikerar en bristande förmåga att säkra elförsörjningen under perioder av året.

SWECO har gjort en analys som visar på att behovet av investeringar i elnätscapacitet och elproduktionskapacitet är motsvarande 1650 miljarder kronor fram till 2040–2045. Det baseras på en prognos om ökad elanvändning från dagens 140 TWh till upp mot 180–190 TWh om drygt två decennier. VEAB har i sin långa strategiska planering analyserat situationen och tagit del av olika initiativ som SWECO-utredningen och det så kallade Kraftvärmeinitiativet.

Den främsta metoden för att fortsätta säkerställa den jämförelsevis positiva situationen avseende tryggad elförsörjning för framtiden är att hushålla med elanvändningen inom alla områden. Där så är möjligt anvisa användning av alternativ fossilfri energi med låg primärenergianvändning för god resurshushållning. Förslag har lämnats att upprätta en elleffektbudget som vägledande i varje framtida samhällsbyggnad, vilket vi beaktar som en delösning för att inte riskera att hämma fortsatt hållbar utveckling och tillväxt.

Växjös kraftvärme baseras på att den fossilfria, prisvärda och hållbara fjärrvärmens används vilket leder till att eluppvärmning (via olika värmepumpslösningar) kan undvikas och el sparas samtidigt som förnybar och hållbar lokal el produceras och tillförs elnätet. I dagsläget resulterar Växjöbornas och näringslivets lokala fjärrvärmeanvändning till att en betydande del av Växjö stads elbehov produceras lokalt med användning av närliggande industriernas och skogsbruks restströmmar av biomassa.

VEABs styrelse har tidigare tagit del av lägesanalysen och genom ett rambeslut 2019 även föreslagit en strategi mot att på affärsmässig grund säkra lokal och hållbar elproduktion. Delarna i detta ramprogram sträcker sig fram till 2030 och innehåller de element som bedöms möjliga – (i) värna etablerad fjärr- och kraftvärme, (ii) utveckla solkraftslösningar att tillhandahålla för företagare, offentlig verksamhet och större fastigheter och bostadsrättsföreningar, (iii) utveckla som huvudåtgärd ett andra försörjningsben genom att ta vara på de utmärkta vindförhållanden som finns lokalt för vindkraft. Det sistnämnda kräver noggrann undersökning och analys av alla aspekter rörande till exempel boendepåverkan, naturvärden och rekreativsmöjligheter.

Alternativen till att lokalt kunna balansera Växjös elanvändning med egen och/eller lokal produktion är få. Därför är det nödvändigt att genomföra en uppdatering av den tidigare vindbruksplanen. Att investera i stor central kapacitet på några få platser i landet löser inte de främsta potentiella utmaningarna gällande en bristande lokal kapacitet och bristande eldistributionsförmåga. Lokala kondenskraftverk är i dagsläget för dyra och i ännu högre grad lokala små modulära kärnkraftsreaktorer. Kanske kan en utveckling av dessa rörande såväl kostnader som säkerhetsfrågor som andra frågeställningar visa på möjligheter till användning om några decennier.

Slutligen, vill jag understryka hur viktigt det är att alla kommuner och framförallt regeringen prioriterar upp en stabil och hållbar elförsörjning. Det är avgörande för att

våra företag kunna överleva. I spåren av pandemin blir frågan än mer elementär när fokus behöver ligga på att återstarta produktionen, sätta fart på ekonomin och inte ödsla energi åt att behöva oroa sig över om maskinparken ska starta när morgonskiftet trycker på startknappen.

Jag hoppas att du fått svar på din fråga,

Anna Tenje
Kommunstyrelsen ordförande

Interpellationssvar till Julia Berg om ny bolagsstruktur för Växjö kommun

Jag vill börja med att tacka Julia för interpellationen som berör viktiga organisatoriska förändringar. Dessa är betydelsefulla för att Växjö kommun både ska kunna trygga framtidens välfärd och fortsätta växa i hela kommunen.

Blågröna Växjö lyfte vid presskonferensen och i pressmeddelandet fram en skiss av tilltänkt bolagsstruktur. Huvudsyftet beskrevs då som nu med att våra bolag ska renodlas och ges tydliga kärnuppdrag som skapar mer kraft för att bygga mer på landsbygden, därav ett lokalbolag och ett bostadsbolag. När vi nu gör dessa förändringar möjliggör vi även för ett mer kraftfullt samarbete kring näringslivet. Det bidrar till synergier mellan innovationsekonomi, akademi och gör att vårt näringslivsarbete förstärks än mer och kan på så sätt ge bättre och effektivare leverans till alla kommunens nuvarande och framtida företagare. Precis som jag uttryckte mig då vill jag åter igen betona vikten av att sätta riktning för vart vi är på väg. Det gör att tjänstepersonerna sedan kan fokusera på att arbeta fram den slutgiltiga bolagsstrukturen. Det är också därför som det inte finns någon utformad bolagsstruktur i Växjö kommuns budget för 2021, utan ett uppdrag om vad som ska göras. På så sätt låter vi våra kompetenta tjänstepersoner ta del av uppdraget och arbeta fram hur vi på bästa sätt genomför bolagssammanslagningen för att uppnå målet.

Jag ska nu efter bästa förmåga försöka svara på dina frågor. När det gäller **din första fråga** som om hur uppdraget om ny bolagsstruktur som fullmäktige beslutat i budget 2021 lyder, så formuleras det enligt följande "Mer kraftfull samhällsplanering med ny bolagsstruktur och en sammanhållen samhällsbyggnadsförvaltning"

I **din andra fråga** undrar du om den nya bolagsstrukturen beslutad och hur den i så fall ser ut? Svaret på den frågan är kort och gott, nej. Våra chefer och tjänstepersoner arbetar med detta just nu och i detta sammanhang är det viktigt att komma ihåg att en bolagssammanslagning inte görs över en natt. Detta är ett långsiktigt arbete för att skapa styrka och stabilitet åt vår organisation och framtida samhällsplanering. Den färdiga strukturen kommer givetvis presenteras när alla bitar är på plats.

Din tredje och sista fråga gäller vem som har ansvaret för genomförandet av den nya bolagsstrukturen. Svaret är, att kommunchefen har det övergripande operativa ansvaret för att driva detta arbete framåt.

Jag hoppas att du fått svar på dina frågor,

Anna Tenje

Kommunstyrelsens ordförande

Interpellationssvar till Malin Lauber angående WIFI i gruppboendestäder inom omsorgsnämndens verksamhet

Bakgrund

Tillgång till internet är i dag en självklarhet och nödvändighet i de flesta människors vardag där bredband är standard i nya bostäder och internet ingår som en del i hyran. Allt fler omsorgstagare som flyttar in på särskilt boende och deras närstående efterfrågar tillgång till internet och efterfrågan bedöms öka. Det finns ett behov av ett modernt fastighetsnät i de fastigheter där omsorgsnämnden bedriver verksamhet i form av särskilt boende och bostäder med särskild service.

Kommunfullmäktige har i Växjö kommuns budget för år 2017 uttalat att ett fastighetsnät tillskapas i samtliga särskilda boenden inom äldreomsorgen och bostäder med särskild service som gör att både omsorgstagare och personal får smidig tillgång till internet.

Övergripande svar

Projektet med att införa ett modernt fastighetsnät på omsorgsnämndens samtliga särskilda boenden inom äldreomsorgen slutfördes maj, 2020. Sedan hösten 2020 pågår en planering av att införa motsvarande infrastruktur inom bostäder med särskild service utifrån kommunfullmäktiges uttalade inriktning i Växjö kommuns budget för år 2017. För närvarande genomför Wexnet en radiomätning av samtliga boenden med särskild service (kommunala och privata). När mätningen är klar kommer en offert och ett kostnadsförslag beredas för beslut i omsorgsnämnden.

På grund av rådande pandemi, med anledning av Covid-19, där vissa boenden inte kunnat besökas för att utföra radiomätning, har kostnadsförslaget försenats.

Svar på konkreta frågor

1. Hur ser tillgången till internet ut för dem som bor i en gruppbostad (offentliga och privata) inom omsorgsnämndens verksamhet?

Samtliga gruppboستäder i kommunal regi har tillgång till Internet i boendets gemensamhetsutrymme.

Av kommunens entreprenader har de drivna tre boendena i Ingelstad, som drivs av Nytida, samt boendet på Hovshaga, som drivs av Humana, tillgång till Internet i gemensamhetsutrymmen. Övriga boende har inte tillgång till Internet men i två verksamheter, boendet på Evedal 9 som drivs av Attendo, respektive i de tre bostäderna på Öster och Teleborg, som drivs av Nytida, gör företagen inköp av drift av sina respektive verksamhetssystem, där WiFi ingår som en del.

2. Hur många har tillgång till en egen anslutning?

I dagsläget är det endast ett fåtal som har tillgång till en egen fast anslutning beroende på om fastighetsägaren tillhandahåller detta sedan tidigare. Införandeprojektet som nu pågår kommer att säkerställa att samtliga får tillgång till en egen anslutning. För några omsorgstagare som önskat egen uppkoppling har detta lösts med mobil bredbandsuppkoppling.

3. Hur många behöver använda sig av ett gemensamt nät?

Avser frågan ovanstående, dvs att man idag inte har en egen anslutning, så är det mer eller mindre samtliga, till dess att pågående införandeprojekt för bostäder med särskild service är slutfört.

4. Hur ser du på möjligheten att ha egen uppkoppling för personer som bor i gruppboende?

Tillgång till internet är i dag en självklarhet och nödvändighet i de flesta människors vardag, och något som behöver finnas oavsett boendeform. Därav pågår just nu ett införandeprojekt inom bostäder med särskild service som ska säkerställa detta. Givetvis hade jag önskat att detta redan var löst, men uppenbarligen har vi nog alla underskattat komplexiteten i den här typen av frågor.

Ulf Hedin (M)

Ordförande omsorgsnämnden